

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ
औरंगाबाद यांनी श्री. उध्दव धोंडीबा येरकळ
यांचे प्रकरणी रिट याचिका क्र.८९५५/२०२३
मध्ये दि.२६/०७/२०२३ रोजी व श्री. नारायण
साहेबराव कराळे यांचे प्रकरणी रिट याचिका
क्र.६४४/२०२३ मध्ये दि.०१/०९/२०२३ रोजी
दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने त्यांच्याकरीता
दि.०१/०६/२०१२ पासून २ अधिसंख्य
वनमजूराचे पदे निर्माण करून त्यांना अनुज्ञेय
होणारी थकबाकीची रक्कम रु.२९,९९,२४८/-
वितरीत करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एस-३०/२०१९/प्र.क्र.२५१/फ-१२
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- २४ एप्रिल, २०२५.

वाचा :-

- १) मा. औद्योगिक न्यायालय, अहमदनगर यांचा तत्रार युएलपी क्र.२०८/२०१३ मधील दि.१५/०९/२०१५ चा न्याय निर्णय.
- २) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद, यांचा रिट याचिका क्र.९७५५/२०१६ मधील दि.२३/०१/२०१७ चा न्याय निर्णय.
- ३) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद, यांचा रिट याचिका क्र.८९५५/२०२३ मधील दि.२६/०७/२०२३ व रिट याचिका क्र.६४४/२०२३ मधील दि.०१/०९/२०२३ चा न्याय निर्णय.
- ४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर यांच्या कार्यालयाचे पत्र क्र.कक्ष-७(२)/आस्था-३/वम/प्र.क्र.६७(१८-१९)/१८/१९-२०, दि.०९/०४/२०१९.
- ५) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर यांच्या कार्यालयाचे पत्र क्र.कक्ष-१०/७(२)/आस्था-३/रो.व.म./प्र.क्र.६७(१८-१९)/३९५/२१-२२, दि.२१/०२/२०२२.
- ६) शासनपत्र, समक्रमांक दि.०४/०९/२०२३.
- ७) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर यांच्या कार्यालयाचे पत्र क्र.कक्ष-विधी-३१/७(२)न/विधी-३१/प्र.क्र.६९(१५-१६)/११३६/२३-२४, दि.०५/०२/२०२४.
- ८) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर यांच्या कार्यालयाचे पत्र क्र.कक्ष-विधी-३१/७(२)न/विधी-३१/प्र.क्र.६९(१५-१६)/२२२/२३-२४, दि.०४/०६/२०२४.
- ९) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर यांच्या कार्यालयाचे पत्र क्र.कक्ष-विधी-३१/७(२)प्र.क्र.१/न-३३६/३८५/२०२४-२५, दि.१२/०२/२०२५.
- १०) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद, यांचा अवमान याचिका क्र.३९१/२०२४ मधील दि.२९/०९/२०२५ चा न्याय निर्णय.
- ११) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्र.वेतन-१०१८/प्र.क्र.३४/सेवा-३, दि.१७/०८/२०२३.

प्रस्तावना :-

श्री. उद्धव धोंडीबा येरकळ व श्री. नारायण साहेबराव कराळे यांनी अहमदनगर वन विभागात कंत्राटी (कॉन्ट्रॅक्ट) तत्वावर सलगरित्या काम केलेले असल्याने, दोन्ही तक्रारदारांनी कायम कामगाराचे फायदे व दर्जा मिळावा यासाठी मा. औद्योगिक न्यायालय, अहमदनगर येथे तक्रार युएलपी क्र.२०८/२०१३, दि.०७/१०/२०१३ रोजी दाखल केली असून मा. न्यायालयाने दि.१५/०९/२०१५ रोजी शासनाच्या विरोधात निकाल दिला. सदरहू निर्णयाविरुद्ध शासनाच्या वतीने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद येथे रिट याचिका क्र.१७५५/२०१६ दाखल करण्यात आली होती. मा. उच्च न्यायालयाने मा. औद्योगिक न्यायालयाच्या दि.१५/०९/२०१५ रोजीच्या निकाल पत्रातील परिच्छेद क्र.३३ मधील कलम ३ मध्ये दुरुस्ती करून, तक्रारदारांनी दाखल केलेली तक्रार ही शासन निर्णय, दि.३१/०९/१९९६ मधील तरतुदी विचारात घेण्यात येऊन त्यांना सेवाजेष्टता व पात्रतेनुसार कायम करण्यात यावे, असे दि.२३/०९/२०१७ रोजी आदेशित केले.

२. तदनंतर, सदरहू दि.२३/०९/२०१७ रोजीच्या निर्णयानुसार श्री. येरकळ व श्री. कराळे यांना दि.०३/१०/२०१३ पासून अधिसंख्य वनमजूर या पदावर नियमित करण्याबाबतचा प्रस्ताव अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुर्यम संवर्ग), नागपूर यांनी दि.०९/०४/२०१९ रोजी शासनास सादर केला. सदरचा प्रस्ताव परिपुर्ण नसल्याने, दि.२३/१०/२०१९ रोजीच्या शासन पत्रान्वये अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुर्यम संवर्ग), नागपूर यांच्याकडून अधिकची माहिती मागविण्यात आली असता त्यांच्या दि.२१/०२/२०२२ च्या पत्रान्वये सविस्तर माहिती सादर केली.

३. मा. न्यायालयाच्या दि.२३/०९/२०१७ च्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याच्या अनुषंगाने तक्रारदार मजूरांचा वन विभागात केलेल्या कामाचा तपशील विचारात घेता, श्री.येरकळ व श्री. कराळे हे दि.३१/०९/१९९६ व दि.१६/१०/२०१२ च्या शासन निर्णयातील अटी शर्ती पूर्ण करीत नसल्याने शासन सेवेत कायम होण्यास अपात्र ठरतात, अशी विभागाची धारणा आहे. सदरची धारणा पक्की करण्याची विनंती विधी व न्याय विभागास दि.२६/०८/२०२२ अन्वये करण्यात आली होती. विधी व न्याय विभागाने, विभागाने याचिकाकर्त्याचे प्रत्येक प्रकरण कायदे व धोरण व संबंधित शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार तपासून गुणवत्तेवर निर्णय घेऊन तो याचिकाकर्त्यास कळविणे आवश्यक असल्याचे अभिप्राय दिले. त्यानुसार अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुर्यम संवर्ग), नागपूर यांनी दि.२१/०२/२०२२ अन्वये सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार, तक्रारदार मजूर श्री. येरकळ व श्री.कराळे हे दि.३१/०९/१९९६ आणि दि.१६/१०/२०१२ रोजीच्या शासन निर्णयातील अटी व तरतुदीनुसार अधिसंख्य वनमजूर या पदावर नियमित होण्यासाठी पात्र ठरत नसल्याचे अपर

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुर्घट संवर्ग), नागपूर यांना शासनपत्र दि.०४/०९/२०२३ अन्वये कळविण्यात आले होते.

४. सदरहू दि.०४/०९/२०२३ रोजीच्या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार श्री. येरकळ व श्री. कराळे यांनी मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद येथे अनुक्रमे रिट याचिका क्र.८९५५/२०२३ व रिट याचिका क्र.६४४/२०२३ दाखल केल्या. त्यामध्ये मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी अनुक्रमे दि.२६/०७/२०२३ व दि.०९/०९/२०२३ रोजीच्या निर्णयान्वये तक्रारदार मजूर हे रोजगार हमी योजनेवर काम करीत असल्याचे कोणतेही कायदेशीर पुरावे विभागामार्फत मा. औद्योगिक न्यायालयात व मा. उच्च न्यायालयात सादर करु शकले नसल्याने, तक्रारदार मजूरांनी विभागात योजनांतर्गत / योजनेतर योजनेवर काम केले असल्याचे ग्राह्य धरून त्यांना शासन सेवेत कायम करण्याबाबतचा निर्णय घेण्याचे आदेशित केले. मा. उच्च न्यायालयाच्या सदरहू निर्णयाविरुद्ध मा. सर्वोच्च न्यायालयात विशेष अनुमती याचिका (अपील) दाखल करणे योग्य होणार नाही, ही विभागाची धारणा पक्की करण्याची विनंती विधी व न्याय विभाग, छत्रपती संभाजीनगर यांना दि.२६/११/२०२४ रोजी करण्यात आली होती. त्यानुसार मा. न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाविरुद्ध मा. सर्वोच्च न्यायालयात अपील दाखल करणे योग्य होणार नाही, असे अभिमत विधी व न्याय विभाग, छत्रपती संभाजीनगर यांनी दि.२४/१२/२०२४ रोजी दिले आहे.

५. मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), नाशिक यांच्या दि.२३/१०/२०२३ व दि.२०/१०/२०२३ रोजीच्या पत्रात, तक्रारदार मजूरांचा वन विभागात काम केल्याचा सेवा तपशील विचारात घेता, श्री.येरकळ व श्री. कराळे हे रोजंदारी मजूर दि.१६/१०/२०१२ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार शासन सेवेत कायम होण्यास पात्र ठरत असल्याचे व त्यांना अनुज्ञेय थकबाकी देय असल्याचे नमूद केले आहे व त्या प्रस्तावास प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), नागपूर यांच्या कार्यालयाने त्यांच्या दि.०५/०२/२०२४ च्या पत्रान्वये सहमती दर्शविली आहे. तथापि, तक्रारदार श्री. उद्धव धोंडीबा येरकळ, वनमजूर यांच्याविरुद्ध श्रीगोंदा पोलीस स्टेशन कलम ३०६, ३४ प्रमाणे गु.र.न.५६४/२०१९ दाखल करण्यात आला असून, त्यांना दि.०८/०६/२०१९ रोजी अटक करण्यात आली असल्याची व मा. न्यायालयाचे आदेशाने त्यांना दि.२१/०८/२०१९ रोजी जामिनावर सोडण्यात आले असल्याची बाब सदर प्रस्तावात नमूद केलेली नाही. श्री. येरकळ यांच्यावर गुन्हा दाखल असल्याची बाब शासनाच्या निर्दशनास आल्याने, ही बाब मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्दशनास आणून देण्यात आली आहे किंवा कसे, मा. न्यायालयाच्या आदेशानुसार थकबाकीची रक्कम अदा करता येते किंवा कसे, तसेच, श्री. येरकळ व श्री.कराळे यांच्यावर इतरही काही गुन्हे दाखल आहे किंवा कसे, याबाबत अभिप्राय सादर करण्याबाबत प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), नागपूर यांना दि.१५/०९/२०२५ च्या शासन पत्रान्वये कळविण्यात आले.

६. त्यानुसार, श्री. उद्धव येरकळ यांचे प्रकरण आजपावेतो मा. न्यायालयात दाखल झालेले नसून, सदर प्रकरण सी.आय.डी. कार्यालय, अहिल्यानगर यांचेकडे वर्ग करण्यात आले आहे. तसेच, श्री. नारायण कराळे, रोजंदारी मजूर यांच्याविरुद्ध श्रीगोंदा पोलीस स्टेशन येथे गु.र.नं.१५५५/२०२० मध्ये कलम ३५४, ३२३, ५०४ व ५०६ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असल्याचे प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), नागपूर यांनी दि.१२/०२/२०२५ च्या पत्रान्वये शासनास कळविले आहे.

७. सदरहू प्रकरणी श्री. उद्धव येरकळ यांनी मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल केलेल्या अवमान याचिका क्र.३९१/२०२४ ची सुनावणी दि.२९/०९/२०२५ रोजी पार पडली. श्री. उद्धव धोंडीबा येरकळ यांचेविरुद्ध गु.र.नं.५६४/२०१९, भां.द.वि.क. ३०६, ३४ गुन्हा दाखल असल्याची बाब मा. न्यायालयाच्या निदर्शनास आणून दिली. तथापि, सदर प्रकरणी शासनाकडून पुढील कार्यवाही न झाल्यामुळे मा. न्यायालयाने तीव्र नाराजी व्यक्त केली असून, प्रचलित शासन नियमानुसार तात्काळ कार्यवाही करून ४ आठवड्याच्या आंत शासनाकडून अंतिम निर्णय घेण्याबाबत मा.न्यायालयाने आदेशीत केले आहे. त्यानुषंगाने, प्रस्तुत प्रकरणी, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी रिट याचिका क्र.८९५५/२०२३ व रिट याचिका क्र.६४४/२०२३ मध्ये अनुक्रमे दि.२६/०७/२०२३ रोजी व दि.०९/०९/२०२३ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने, तक्रारदार श्री.उद्धव येरकळ व श्री. नारायण कराळे रोजंदारी मजूर यांचेकरिता शासन निर्णय, दि.१६/१०/२०१२ मधील तरतुदीनुसार, त्यांच्याकरीता दि.०९/०६/२०१२ पासून सेवानिवृत्ती / मृत्यूपर्यंत २ अधिसंख्य वनमजूराचे पदे पूर्वलक्षी प्रभावाने निर्माण करण्याची व त्याअनुषंगाने अनुज्ञेय ठरणारी वेतन फरकाच्या थकबाकीची एकूण रक्कम रु.२९,९९,२४८/- (अक्षरी रूपये एकोणतीस लाख एकोणवीस हजार दोनशे अष्टुचाळीस रूपये फक्त) त्यांना अदा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी याचिका क्र.८९५५/२०२३ तसेच, याचिका क्र.६४४/२०२३ मध्ये अनुक्रमे दि.२६/०७/२०२३ रोजी व दि.०९/०९/२०२३ रोजी दिलेला न्याय निर्णयानुसार तक्रारदार श्री. उद्धव धोंडीबा येरकळ व श्री. नारायण साहेबराव कराळे रोजंदारी मजूर यांचेकरिता शासन निर्णय, दि.१६/१०/२०१२ मधील तरतुदीनुसार, त्यांच्याकरीता दि.०९/०६/२०१२ पासून सेवानिवृत्ती / मृत्यूपर्यंत २ अधिसंख्य वनमजूराचे पदे पूर्वलक्षी प्रभावाने निर्माण करून श्री. येरकळ यांना दि.०९/०६/२०१२ ते दि.३१/०५/२०२२ पर्यंत देय होणारी थकबाकी रक्कम रु.१५,०६,६७४/- व श्री. कराळे यांना दि.०९/०६/२०१२ ते दि.३१/०५/२०२३ पर्यंत देय होणारी थकबाकी रक्कम रु.१४,१२,५७४/- अशी एकूण रक्कम रु.२९,९९,२४८/- (अक्षरी रूपये एकोणतीस लाख एकोणवीस हजार दोनशे अष्टुचाळीस रूपये फक्त) इतकी रक्कम मागणी क्र. सी ७, २४०६ वनीकरण व वन्यजीवन १०१ वनसंधारण व

विकास १०१ (१२) वन मजुरांच्या अधिसंख्य पदांची निर्मिती (२४०६-१८९८) या लेखाशिर्षातर्गत अदा करण्यास या शासन निर्णयान्वये शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. श्री. येरकळ व श्री. कराळे यांना अदा करावयाच्या थकबाकीच्या रक्कमेची परिगणना अचूक असल्याची खातरजमा मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), नाशिक यांच्या कार्यालयाची राहील. तसेच वाचा येथील अ.क्र.११, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक दि.१७/०८/२०२३ मधील मागदर्शक तत्वानुसार कार्यवाही करावी.

३. उक्त खर्च मागणी क्रमांक सी-७, २४०६ वनीकरण व वन्यजीवन, १०१ वनसंरक्षण, विकास व पुनर्निर्मिती, (१२) वन कामगारांसाठी अधिसंख्य पदांची निर्मिती, (१२) (०१) वन कामगारांसाठी अधिसंख्य पदांची निर्मिती (अगिवार्य), (२४०६-१८९८) ०१-वेतन या लेखाशिर्षातर्गत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात मंजूर तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

४. सदरचा शासन निर्णय, वित्त विभाग, अनौ.संदर्भ क्र.११३/व्यय-१०, दि.०४/०३/२०२५ व अनौपचारिक संदर्भ क्र.१००/२०२५/आपुक, दि.१७/०३/२०२५ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीस अनुसरुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२५०४२४११५८३९८६१९ असा आहे. सदरचा शासन निर्णय डिटीजल स्वाक्षरीने सांक्षाकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष ज. काळे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ३) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ४) महालेखापाल-१/२ (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
- ५) मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), नाशिक.
- ६) उपवनसंरक्षक, अहिल्यानगर.
- ७) जिल्हा कोषागार अधिकारी, अहिल्यानगर.
- ८) कार्यासन अधिकारी (व्यय-१० / आपुक), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) कार्यासन अधिकारी (ब-१ / फ-२), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) निवडनस्ती (फ-१२), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.